

Tukiliiton kokemustoiminta

12.10.22

Yhdistysten verkkotreffit

Jonna Suhonen ja Pauliina Saarela

Illan aiheet

- Kokemustoiminnan käsitteitä
- Kokemustoimija Tukiliitossa
 - Tukiliiton kokemustoimijaverkosto ja miten yhdistys voi hyötyä siitä
 - Elämä omaksi -hankkeiden kokemustoiminta
 - Tilke-hankkeen kokemustoiminta

Illan aiheet

- Kokemustoimija tarvitsee tukea tehtäväänsä
- Näin tilaat kokemustoimijan
- Tukiliiton palkkiokäytännöt
- Ajankohtaista
- Pauliina Saarelan kokemuksia
- Keskustelua
- Miten jatkamme tästä?

Kokemustoiminnan käsitteitä

- **Kokemustieto** on elämänkokemuksista syntynyttä ymmärrystä ja viisautta. Jokaisella meillä on kokemustietoa ja käytämme sitä hyväksi eri tavoin.

Kokemustoiminnan käsitteitä

- **Kokemustoimija** on henkilö, jolla on oma tai läheisen kokemus haastavasta elämäntilanteesta, pitkäaikaissairaudesta, vammasta ja niihin liittyvistä palveluista ja tukitoimista.
- Kokemustoimija on koulutuksen saanut henkilö, joka toimii pääosin suhteessa henkilöihin, joilla ei ole vastaavaa elämänkokemusta. Tarkoituksena on jakaa tietoa ja lisätä ymmärrystä. Tarkoituksena on pyrkiä vaikuttamaan laajempiin ihmisryhmiin.

Kokemustoiminta

Kokemustoiminta

Suhteessa **ei samaa kokemusta** omaaviin

Ymmärryksen ja tiedon lisääminen

Tiedon jakaminen laajemmille ihmisryhmille

Asiantuntija, kouluttaja, kehittäjä, vaikuttaja...

Voi toimia myös ammattilaisen rinnalla, moniammatillinen tiimi, ensitieto-luento ryhmälle

KOHDERYHMÄ

TOIMINTA

PÄÄMÄÄRÄ

TEHTÄVIÄ

Vertaistukitoiminta

Suhteessa **samaa kokemusta** omaaviin

Tuen antaminen

Yksilön hyvinvoinnin lisääminen

Vertaistukihenkilö, vertaisryhmän ohjaaja...

Voi toimia myös ammattilaisen rinnalla, vertaisvastaanotto, vertaisryhmän ohjaaminen

#kokemustoiminta | kokemustoimintaverkosto.fi

Kokemustoimija Tukiliitossa

- Ei tarvitse käydä koulutusta, perehdytys riittää
- **Tänään puhumme tukea tarvitsevien aikuisten kokemustoiminnasta**
 - myös esimerkiksi vanhemmat ja sisarukset voivat toimia ja toimivat kokemustoimijoina (Tukiliitossa esimerkiksi Harvinaiskeskus Noriossa ja perhetyössä (Äitikamut-podcast, sisarustapaamiset...))
- Tukea tarvitsevien aikuisten kokemustoimintaa on meillä eri toiminnoissa:
 - Kokemustoimijaverkosto
 - Elämä omaksi -hankkeet
 - Tilke-hanke

Tukiliiton kokemustoimijaverkosto

- Tukiliiton kokemustoimijaverkosto on Tukiliiton toimintaa.
- Verkosto alkoi toimia vuoden 2021 alussa.
- Verkosto on tarkoitettu tukea tarvitseville aikuisille, jotka ovat kiinnostuneita vaikuttamisesta.
- Verkostossa on nyt noin 20 aktiivista jäsentä.
- Verkostossa vaikutetaan asioihin yhdessä.
- Verkostosta saa vaikuttamiseen tietoa ja tukea sekä erilaisia vaihtoehtoja.

Miten yhdistys voi hyötyä kokemustoimijaverkostosta

- **Verkoston jäsenet voivat pitää kokemuspuheenvuoroja, mutta myös esimerkiksi:**
 - tuottaa tietoa yhdistyksen käyttöön
 - kehittää ja suunnitella yhdessä yhdistyksen kanssa
 - Testata ideaa tai materiaalia
 - kirjoittaa kokemustarinan
 - osallistua vaikuttamiskampanjaan

Elämä omaksi -hankkeiden kokemustoiminta

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

- Alueiden kokemustoiminnan kehittäminen.
- Kohderyhmänä tukea tarvitsevat aikuiset

Pohjois-Suomi

- 13 koulutettua, joista 10 jatkaa kokemustoimijana
- Toimivat hankepaikkakunnilla ja verkon kautta valtakunnallisesti.
- Tapaamisia verkon kautta ja livenä.
Lainaamme tarvittavat välineet ja harjoittelemme verkko-työskentelyä.
- Hankkeelta tuki kokemustoimijoille erilaisissa tehtävissä, etsimme myös yhdessä vaikuttamisen paikkoja.
- Kiinnittyminen Tukiliiton kokemustoimijaverkoston jatkossa.

Itä-Suomi

- Kokemustoimijakoulutus keväällä 2023.
- Osallistujat saavat tietoa kokemustoiminnasta ja valmiuksia toimia kokemustoimijana.

Tilke-hankkeen kokemustoiminta

- Tilke tarjoaa tukea kehitysvammaisille tai vastaavaa tukea tarvitseville vanhemmille, jotka ovat lastensuojelun ja perhetyön asiakkaana, sekä heitä kohtaaville työntekijöille.
- Tilkkeen kokemustoimijoina toimii kuusi kohderyhmään kuuluvaa vanhempaa
- Toiminnan tavoitteena on vaikuttaa lastensuojelun ja perhetyön saavutettavuuteen ja saada vanhempien ääni kuuluviin
- Kokemustoimijoilta kerätään kokemuksia lastensuojelusta ja perhetyöstä
- Tiedosta jalostetaan erilaisia vaikuttamisen tekoja: kirjoituksia, kannanottoja, keskusteluja ja koulutusmateriaaleja
- Tilkkeen työntekijät ja kokemustoimijat suunnittelevat yhdessä, miten ja millaisia vaikuttamisen tekoja teemme
- Työ on vasta tiedonkeräysvaiheessa

Kokemustoimija tarvitsee tukea tehtäväänsä

Näin tilaat kokemustoimijan

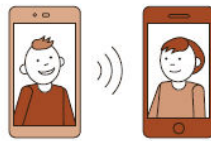
Minulla on tehtävä kokemustoimijalle

Mieti:

- Montako ihmistä tarvitset tehtävään.
- Millaista osaamista haluat, että heillä on.

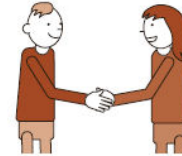
Ota yhteyttä koordinoivaan tahoon

Muistilistalle:

- Ota yhteys ajoissa, noin kuukautta ennen.
- Mieti valmiiksi, kuka maksaa palkkion.
- Varaa työaika ohjaamiseen ja valmisteluun.

Sovi yhteinen tapaaminen

Tapaamisessa sovitaan:

- Mitä tehdään
- Paljonko siihen kuluu aikaa
- Palkkio €€
- Kuka on tukena

Huolehdi:

- Palkkion maksuun tarvittavat tiedot: henkilötietolomake ja verokortti.
- Tuki matkustamiseen: matkaliput, aikataulut, reitti. Mene tarvittaessa vastaan.
- Tuki etäosallistamiseen: mobiililaitte vai tietokone, nettiyhteys, pitääkö ladata jokin ohjelma (monet videopuheluohjelmat pitää ladata, jos osallistuu mobiilisti)
- Palkkaa tarvittaessa ohjaaja.

Tehtävän suorittaminen

Ennen

- Käykää tehtävä läpi: mitä, missä, milloin ja miksi.
- Selitä vaikeat asiat ja sanat.
- Käykää läpi, mikä on kokemustoimijan rooli ja mitä häneltä odotetaan.
- Valmistautukaa yhdessä! Esimerkiksi puheenvuoron kirjoittaminen ja harjoittelu ennen tilaisuutta.

Aikana

- Kannusta ja anna tilaa!
- Tuki osallistumiseen: Ohjaaja auttaa pysymään kärryillä, tekee muistintpanoja ja muistuttaa roolista.
- Kohteile tasavertaisesti muiden kanssa: toivota tervetulleeksi, kysy ja kuuntele. Älä nosta jalustalle tai sivuuta.

Jälkeen

- Pyydä ja anna palautetta.
- Varmista, että palkkio maksetaan. Selvitä kesken jääneet asiat.
- Ilmoita koordinoijalle, että tehtävä on suoritettu!

Huomioi nämä asiat

Kokemustoimijan mukaan ottaminen on arvovallinta. Sinä päätät, haluatko kokemustiedon osaksi työsi suunnittelua tai kokemustoimijan mukaan vaikuttamaan asioihin. Kun otat mukaan enemmän tukea tarvitsevan kokemustoimijan, saat sellaista tietoa työsi tueksi, mitä et saa mistään muualta. Se vaatii sinulta aikaa ja asioiden miettimistä uudelleen, ehkä asioiden järjestämistä uudella tavalla.

Kokemustoimija on tasavertainen muiden osallistujien kanssa. Riittävä tuki mahdollistaa sen, että kokemustoimija pystyy toimimaan tasavertaisesti. Sinun tehtäväsi on selvittää ja poistaa osallistumisen esteitä:

- Varaa riittävästi aikaa ja toisen ihmisen tukea etukäteistyöhön, kuten puheenvuoron valmisteluun, materiaaliin tutustumiseen ja kokemustoimijan

roolin ja odotusten läpikäymiseen. Vähennä tai lisää tukea tarpeen mukaan.

- Selvitä, tarvitseeko kokemustoimija tukea esimerkiksi matkalippujen ostamiseen ja matkan suunnitteluun, tai tapahtuman aikana siirtyämiin tai ruokailuihin. Palkkaa tarvittaessa ohjaaja tueksi.

- Varmista, että kaikki löytävät paikalle tapaamiseen ja mene tarvittaessa vastaan. Tapahtuman tilan tulee olla esteetön ja verkkotapahtumaan päästä mukaan niillä laitteilla ja yhteyksillä, jotka osallistujilla on.

- Panosta sisällön ymmärrettävyyteen. asiat puhutuaan ääneen, mutta ne ovat esillä myös selkeänä tekstinä ja kuvina. Etenemistähti on riittävästi rauhallinen. Tunnelma on niin rento, että kokemustoimija uskaltaa kysyä, jos ei ymmärtänyt jotakin.

Tasavertainen osallistuminen vaatii myös sen, että kohtelet kokemustoimijaa yhdenvertaisesti muiden kanssa:

- Toivotat tervetulleeksi
- Huomioit samalla tavalla, kuin muitakin osallistujia. Et nosta häntä jalustalle tai jätä huomiotta.
- Annat puheenvuoroja, kysyt mielipidettä, kuuntelet ja arvostat näkemyksiä

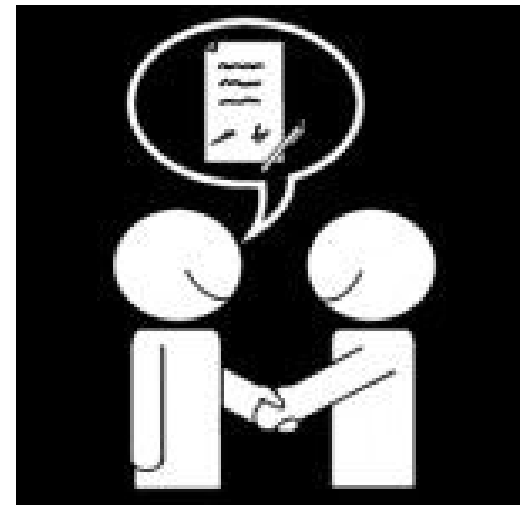
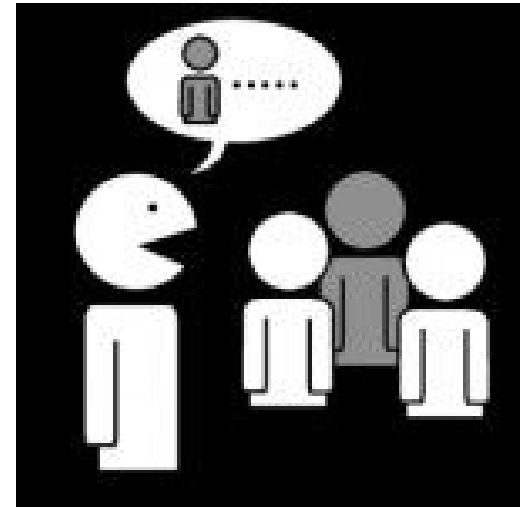

Kehitysvammaisten
Tukiliitto ry

Kun yhdistys tilaa kokemustoimijan Tukiliitosta

1. Kutsu tulee kokemustoimijaverkoston kautta
2. Kokemustoimija miettii:
 - ✓ Onko minulla tästä sanottavaa?
 - ✓ Kiinnostaako tämä minua?
 - ✓ Onko minulla tähän aikaa?
3. Sovitaan yhdessä, miten, missä ja milloin työskennellään.
4. Osallistumisesta maksetaan palkkio työtuntien mukaan.
5. Palkkiosta ja työajoista sovitaan aina etukäteen.

Tukiliiton palkkiokäytännöt

Milloin kokemustoiminnasta maksetaan?

- ✓ Tukiliitto tai yhdistys tilaa
- ✓ Kutsu tulee kokemustoimijaverkoston kautta
- ✓ Sovitaan aina etukäteen

Palkka vai palkkio?

- ✓ **Palkkio** maksetaan lyhyestä keikasta.
- ✓ **Palkka** maksetaan, jos työskennellään pidempään. Silloin tehdään työsopimus.
- ✓ Tilaaja maksaa palkan tai palkkion

Mistä ei makseta?

- ✓ Vapaaehtoistyöstä
- ✓ Yhdistystoimintaan osallistumisesta (esimerkiksi vaikuttamistyöryhmät, ellei muillekin jäsenille makseta palkkiota)
- ✓ Omasta vaikuttamistyöstä

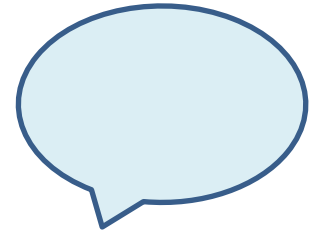

Ajankohtaista

- Kokemustoimijoiden podcast-sarja syksyllä 2022
- Kokemustoimijaverkoston toiminnan arviointi ja kehittäminen yhdessä kokemustoimijoiden kanssa
- Itä-Suomen kokemustoimijakoulutus keväällä 2023 yhteistyössä pohjoisen Elmon kanssa
 - Viestintä käynnistyy lokakuussa
 - Hakuaika marraskuussa
 - Valinnat ja ilmoittaminen joulukuussa
 - Pohjois-Suomen koulutetut kokemustoimijat kokemuspuheenvuorojen pitäjinä

Keskustelua

- Mitä ajatuksia kokemustoiminta herättää?
- Onko yhdistykselläsi kokemusta tai esimerkkejä tukea tarvitsevien aikuisten kokemustoiminnasta?
- Minkälaisia tehtäviä ja vaikuttamisen paikkoja yhdistykselläsi voisi olla tarjolla?
- Mitä paikkakunnilla ja alueilla on meneillään?
Missä kokemusääntä olisi hyvä tuoda esiin?

Miten jatkamme tästä?

- **Toiveita jatkoon?**
Miten me voisimme auttaa teitä?
- **Lähdetäänkö kehittämään yhdessä:**
Kokemustoimija mukaan kokeilualueen vaikuttamistyöryhmään!
 - Tuki alueen yhdistyksiltä, piiriltä, koordinaattoreilta ja Elmo-hankkeelta?
 - Miten mikäkin taho on mukana eri vaiheissa ja mitä se vaatii?
- Muistattehan Tukiliiton kokemustoimijaverkoston – tilaa kokemustoimija **hyvissä ajoin.**

Kysy meiltä lisää!

Jonna Suhonen

Itä-Suomen Elämä omaksi -hanke

Puhelin 040 6507 929

jonna.suhonen@tukiliitto.fi

Anne Vuorenpää

Pohjois-Suomen Elämä omaksi -hanke

Ja Tukiliiton kokemustoimijaverkosto

Puhelin 040 6418 025

anne.vuorenpaa@tukiliitto.fi